

LA/Outi Lehmus

28.2.1992

Työeläkelaitoksille

OPINTOTUKIVIRANOMAISTEN TIETOJENSAANTIOIKEUS

Tasavallan presidentti vahvisti 14 päivänä helmikuuta lain korkeakouluopiskelijoiden opintotuesta (111/92).

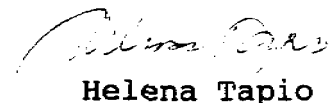
Lain 14 §:n 2 momentin mukaan opintotukiviranomaisella on oikeus saada hakemuksen käsittelyä ja tuen maksamista varten tietoja valtion ja kunnan viranomaisilta, erityisesti veroviranomaisilta ja asumistukiasioita käsitteleviltä viranomaisilta, vakuutuslaitoksilta, erityisesti kansaneläkelaitokselta, sekä oppilaitoksilta ja työttömyyskassoilta. (Hallituksen esitys 167/91)

Laissa opintotuen hallinnosta (113/92) säädetään valtion opintotukikeskuksen oikeudesta saada tietoja massaluovutuksena. 4 §:n yksityiskohtaisessa luettelossa ei mainita vakuutus- tai työeläkelaitoksia, vain kansaneläkelaitos kuntoutusrahaa saavien henkilöiden osalta.

Laki tulee voimaan 1.7.1992. Sitä sovelletaan kuitenkin kesäopintoja varten myönnettävään opintotukseen jo 1.6.1992 lähtien.

ELÄKETURVAKESKUS

Lauri Mäkeläinen

Helena Tapio

LIITTEET

Laki korkeakouluopiskelijoiden opintotuesta

N:o 111

Laki**korkeakouluopiskelijoiden opintotuesta**

Annettu Helsingissä 14 päivänä helmikuuta 1992

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain soveltamisala

Korkeakouluopintoja harjoittavalle, joka asuu pysyvästi Suomessa, myönnetään opintotukea siten kuin tässä laissa säädetään.

Tämän lain mukaiseen opintotukeen eivät ole oikeutettuja vanhuus-, työttömyys- tai työkyvyttömyyseläkkeellä olevat eivätkä työvoimapolitiisessa aikuiskoulutuksessa olevat tai kuntoutusrahaa saavat.

2 §

Opintotukeen oikeuttavat opinnot

Opintotuki myönnetään vähintään kaksi kuukautta kestäviin tutkintoon, vahvistetun oppimäärän suorittamiseen tai ammatillisen kelpoisuuden saavuttamiseen tähtääviin säännöllisiin opintoihin yliopistossa tai muussa korkeakoulussa.

Opintotuki myönnetään opintoihin ulkomailla, jos nämä vastaavat 1 momentissa tarkoitettuja opintoja Suomessa tai sisältyvät Suomessa suoritettavaan tutkintoon.

3 §

Opintotukietuudet

Opintotukena myönnetään tässä laissa säädettyin edellytyksin:

- 1) opintorahaa tai aikuisopintorahaa;
- 2) opintotuen asumislisää; sekä
- 3) opintolainan valtiontakaus.

4 §

Opintotukeen oikeuttava aika

Opintotukea voi saada enintään 70 kuukaudeksi. Yhden perustutkinnon suorittamista varten opintotukea voi saada kuitenkin enintään 55 kuukaudeksi. Perustutkinnon suorittamisen yhteydessä käyttämättä jäänyt osa 55 kuukauden tukiajasta saadaan käyttää tukiajan pidentymisenä muita korkeakouluopintoja varten. Aikuisopintorahana myönnettävän tuen enimmäiskestosta päättää valtioneuvosto. Perustutkintoa lyhyempää koulutusta varten opintotukeen oikeuttavan enimmäisajan vahvistaa valtion opintotukikeskus. Ulkomailla suoritettavaan korkeakoulututkintoon myönnettävän opintotuen enimmäiskestosta päättää valtioneuvosto.

Opintotukea ei myönnetä kahta kuukautta lyhyemmäksi ajaksi.

2 luku

Etuudet

5 §

Opintoraha

Opintorahan määrä on vähintään seuraava, jollei 9 §:stä muuta johdu:

- 1) vanhempien luona asuvan 20 vuotta nuoremman opintoraha on 350 markkaa kuukaudessa;
- 2) muualla asuvan 20 vuotta nuoremman sekä vanhempien luona asuvan 20 vuotta täytäneen opintoraha on 750 markkaa kuukaudessa;

3) avioliitossa olevan tai elatusvelvollisen taikka 20 vuotta täyttäneen muualla kuin vanhempien luona asuvan opintoraha on 1 570 markkaa kuukaudessa.

Edellä 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettulle opiskelijalle myönnetään opetusministeriön vahvistamien perusteiden mukaisesti korotettu opintoraha, kuitenkin enintään asianomaisessa kohdassa mainitun opintorahan kaksinkertainen määrä, jos opiskelijan vanhempien mahdollisuudet osallistua opiskelun aikaisen toimeentulon kustannuksiin ovat heidän taloudellisen asemansa vuoksi vähäiset.

Oikeus 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuun korkeampaan opintorahaan iän perusteella alkaa sen kuukauden alusta, jona tuen saaja täyttää 20 vuotta.

Opintorahan enimmäismäärä voidaan valtion talousarviossa vahvistaa 1 momentissa mainittua korkeammaksi.

Aikuisopintorahaa saavalle ei myönnetä opintorahaa.

6 §

Aikuisopintoraha

Aikuisopintorahaan on oikeutettu päätoimisesti opiskeleva:

1) 25—29 vuotias opiskelija, jonka edellisistä päätoimisista opinnoista on kulunut kahdeksan vuotta; sekä

2) 30 vuotta täyttänyt opiskelija, jonka edellisistä päätoimisista opinnoista on kulunut viisi vuotta tai jolta puuttuu ammatillinen peruskoulutus.

Aikuisopintorahan määrä on 25 prosenttia opiskelijan opintoja edeltävästä vakiintuneesta kuukausitulotasosta, kuitenkin vähintään 1 570 markkaa ja enintään 2 800 markkaa kuukaudessa. Vähimmäismäärä voidaan valtion talousarviossa vahvistaa edellämainittua korkeammaksi.

Tarkempia määräyksiä aikuisopintorahan myöntämisestä ja määräytymisperusteista antaa valtioneuvosto.

7 §

Opintotuen asumislisä

Opintotuen asumislisään on oikeutettu:

1) perheetön opiskelija, joka asuu yksin vuokra- tai asumisoikeusasunnossa taikka erillisen vuokrasopimuksen perusteella kunnan, säätiön tai yleishyödyllisen yhteisön ylläpitämässä opiskelija-asuntolassa;

2) perheellinen tai avioliitonomaisissa olosuhteissa vakinaisesti elävä opiskelija, joka asuu opiskelun vuoksi muulla paikkakunnalla kuin perhe tai puoliso; sekä

3) ulkomailla opiskeleva, siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

Asumislisän myöntämisperusteet vahvistaa valtioneuvosto vuosittain ottaen huomioon asumiskustannuksissa tapahtuneet muutokset.

8 §

Opintolainan valtioneuvosto

Opintolainan valtioneuvosto myönnetään 4 luvun mukaisesti opiskelijalle, joka saa opintorahaa tai aikuisopintorahaa.

Opintolainan valtioneuvoston enimmäismäärä tukikuukautta kohden on opintorahaa saavalle 1 200 markkaa ja aikuisopintorahaa saavalle 1 700 markkaa. Valtioneuvoston enimmäismäärää korotetaan niinä lukukausina, jolloin opiskelija saa opintotukea, sillä opintolainan lisäyksellä, jonka luottolaitos antaa opiskelijalle opintovuoden aikana erääntyvän tämän lain mukaisen opintolainan koron maksamiseksi.

Opintotukilain (28/72) mukaisen opintolainan korkokulujen huomioon ottamisesta valtioneuvoston enimmäismäärässä säädetään 27 §:n 3 momentissa.

9 §

Tulojen huomioon ottaminen

Jos opiskelija tukikuukausien aikana saa muuta valtionverotuksessa huomioon otettavaa veronalaista tuloa tai toimeentulon turvaamiseen tarkoitettua apurahaa kuukautta kohden keskimäärin enemmän kuin 1 700 markkaa kuukaudessa, vähennetään opintorahaa ja opintolainan valtioneuvoston siten kuin asetuksella säädetään.

3 luku

Menettely

10 §

Opintotuen hakeminen ja myöntäminen

Opintotuki myönnetään hakemuksesta enintään opintovuodeksi kerrallaan. Tarkempia

säännöksiä tuen hakemisesta ja myöntämisestä annetaan asetuksella.

11 §

Opintotuen maksaminen

Opintoraha, aikuisopintoraha sekä opintotuen asumislisä maksetaan opiskelijalle opintokuukausittain.

12 §

Opintotuen peruuttaminen

Jos opintotuen saamiselle ei ole edellytyksiä, opintotuki peruutetaan. Opintotuen maksaminen voidaan myös keskeyttää opiskelijan pyynnöstä.

13 §

Aiheettomasti suoritettu opintotuki

Aiheettomasti maksettu opintoraha, aikuisopintoraha sekä opintotuen asumislisä peritään saajalta takaisin. Takaisin perimisestä voidaan luopua, jos periminen olisi kohtuutonta tai perittävä määrä on vähäinen eikä tuen maksaminen ole johtunut tuen saajan vilpillisyydestä.

Takaisin perimistä koskeva opintotukiviranomaisen päätös saadaan panna täytäntöön niin kuin lainvoimainen tuomio. Päätös saadaan panna täytäntöön, vaikka siihen on haettu muutosta, joille muutoksenhaun johdosta toisin määrätään.

Aiheettomasti maksettu opintotuki saadaan periä takaisin myös siten, että se vähennetään vastaisista opintotukieristä. Opintotukierästä ei saa ilman tuen saajan suostumusta vähentää enempää kuin kolmanneksen.

14 §

Tietojen antaminen ja saanti

Opiskelija on velvollinen antamaan opintotukiviranomaiselle opintotuen myöntämistä ja maksamista varten tarpeelliset tiedot siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

Opintotukiviranomaisella on oikeus saada 1 momentissa tarkoitettut tiedot asianomaiselta valtion tai kunnan viranomaiselta, vakuutuslaitokselta, oppilaitokselta sekä työttömyyskassalta.

Luottolaitos on velvollinen toimittamaan puolivuositain valtion opintotukikeskukselle

lainansaajittain tiedot nostettujen valtion takaamien opintolainojen markkamäärästä.

4 luku

Valtiontakaus

15 §

Valtiontakauksen voimassaolo

Edellä 8 §:ssä tarkoitettu valtiontakaus on voimassa enintään 30 vuotta ensimmäisen lainaerän nostamisesta.

Opintolainan valtiontakauksen voimassaolon edellytyksenä on, että luottolaitos lisää puolivuositain opintotukeen oikeuttavien lukukausien aikana opintolainaan opintovuoden aikana erääntyvät korot.

16 §

Valtiontakauksen sisältö

Valtiontakaus annetaan omavelkaisena julkisen valvonnan alaisen luottolaitoksen myöntämän opintolainan koko nimelliselle määrälle, opintolainan korolle, viivästyskorolle sekä lainan irtisanomisesta aiheutuviin hyväksyttäviin kuluihin.

17 §

Valtiontakauksen epäminen

Opintolainan valtiontakaus voidaan evätä, jos opintotuen hakijalle aikaisemmin myönnetty opintolaina on takausvastuun perusteella valtion perittävänä.

18 §

Takauksen vanhentuminen

Opintolainan valtiontakauksiin ei sovelleta, mitä määräajasta velkomisasiossa sekä julkisesta haasteesta velkojille annetussa asetuksessa säädetään takauksen vanhentumisesta. Takausmiehen edesvastausvelvollisuuden tarkemmasta määräämisestä annetun asetuksen 4 §:n säännöstä ei niin ikään sovelleta tässä laissa tarkoitettuihin lainoihin niiden lyhennysmaksujen osalta.

19 §

Lainan takaisinmaksun vaatiminen

Milloin lainansaaja on laiminlyönyt koron

tai lyhennysmaksun suorittamisen ja eräpäivästä on kulunut vähintään kolme kuukautta, luottolaitoksella on oikeus ilmoitettuaan lainmyönnistä vähintään kuukautta aikaisemmin valtion opintotukikeskukselle vaatia laina heti kokonaisuudessaan takaisin maksettavaksi.

Milloin lainansaaja on kuollut, luottolaitos voi vaatia opintolainan maksamista valtion opintotukikeskukselta. Opintolainaa katsotaan kokonaisuudessaan erääntyneeksi, kun maksuvaatimus on esitetty valtion opintotukikeskukselle.

20 §

Takaussaatavan takaisin periminen

Opintolainan valtioneuvoston perustuva takaussaatava saadaan ilman tuomiota tai päätöstä ulosottaa lainan saajalta siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoin annetussa laissa (367/61) säädetään. Mitä sanotussa laissa säädetään saamisen vanhentumisesta, ei kuitenkaan koske edellä tässä momentissa tarkoitettua valtion takautumisoikeutta.

Takaisinperinnässä voidaan myöntää maksuaikaa taikka käyttää muita maksujärjestelyjä, jos siihen on lainansaajan maksukykyyn liittyvä perusteltu syy taikka maksamatta jääneiden määrien kertyminen voidaan siten turvata.

21 §

Maksuvapautuksen myöntäminen

Opintolainan valtioneuvoston perustuvan takaussaatavan sekä sille kertyneiden korkojen maksamisesta valtiolle myönnetään vapautus, kun lainansaaja on kuollut.

Maksuvapautus voidaan myöntää myös, jos lainansaaja on pysyvästi työkyvyttömyytensä tai hänen määräaikainen työkyvyttömyytensä on kestänyt yhteensä vähintään viisi vuotta ja takaisinperintää olisi lainansaajan taloudellisten olojen perusteella pidettävä kohtuuttomana.

22 §

Takaussaatavasta perittävä korko

Lainansaajan on maksettava valtion koko takaussaatavalle 16 prosentin vuotuinen korko.

5 luku

Erinäiset säännökset

23 §

Opintotukiviranomainen

Opintotuen myöntämisestä ja muista sitä koskevista asioista päättää valtion opintotukikeskus, jolle määrättyjä tehtäviä ole asetuksella siirretty oppilaitoksen opintotukilautakunnalle.

24 §

Muutoksenhaku

Opintotukilautakunnan tai valtion opintotukikeskuksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla opintotuen muutoksenhakulautakuntaan 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valituskirjelmä annetaan päätöksen tehneelle opintotukiviranomaiselle. Muutoksenhaussa noudatetaan muutoin, mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) säädetään.

Opintotuen muutoksenhakulautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valituslupa. Valituslupa voidaan myöntää vain, jos lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden tutkittavaksi. Määräaika valituslupa pyytämiseen ja valituksen tekemiseen on 60 päivää päätöksen tiedoksisaannista.

Opintotukea koskeva päätös voidaan antaa hakijalle tiedoksi toimittamalla se hänelle postitse hänen ilmoittamaansa osoitteeseen. Hakijan katsotaan, jollei muuta näytetä, saaneen tiedon päätöksestä seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on jätetty postin kuljettavaksi.

25 §

Tarkemmat säännökset

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

6 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

26 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1992.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöön panemiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin. Lakia sovelletaan kesäopintoja varten myönnettävään opintotukeen jo 1 päivästä kesäkuuta 1992 lähtien.

27 §

Siirtymäsäännökset

Jos tämän lain mukaiseen opintotukeen oikeutettu on saanut ennen tämän lain voimaantuloa opintotukea opintotukilain (28/72) nojalla korkeakoulututkintoa varten, voidaan hänelle suorittaa opintotukea tätä tutkintoa varten

yhteensä enintään seitsemää opintovuotta vastaavaksi ajaksi.

Ennen tämän lain voimaantuloa korkeakoulun perustutkinnon suorittanut voi saada opintotukea tämän lain voimaantulon jälkeen aloitettavia korkeakouluopintoja varten enintään 27 kuukaudeksi.

Opintotukilain perusteella määräytyvänä korkotukiaikana tämän lain mukaisen opintolainan valtiontakauksen enimmäismäärää korotetaan, sen lisäksi mitä 8 §:n 2 momentissa säädetään, opiskelijalle opintotukilain mukaisesta opintolainasta opintovuonna maksettavaksi tulevan koron määrällä.

Helsingissä 14 päivänä helmikuuta 1992

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Ministeri Tytti Isohookana-Asunmaa